

Učenje in pomnenje

Poznamo 3 strategije učenja

1. Paukova metoda

- Preberemo z razumevanjem
- Ko drugič preberemo podčrtujemo
- List razdelimo na dva dela, na levo stran vpisujemo besede, na desno pa največ 7 +/- 2 besed, ki nas spomnijo na te besede

2. PV3P

- Pregledati celoto
- Vprašanja
- Prebrati z razumevanjem
- Ponovimo
- Ponovno pregledamo

3. VŽN

- Kaj že **v**em
- Kaj **ž**elim izvedeti
- Kaj smo se **n**aučili

Oblike učenja

1. Klasično pogojevanje

- Klasično pogojevanje je oblika učenja pri katerem se naučimo neobičajnih in nehotenih odzivov na nevtralne dražljaje, zato ker sta bila nek odziv in dražljaj največkrat povezana.
- Brezpogojni odziv je gensko pridobljen in omogoča varovanje in ohranjanje organizma
- Pogojni odziv je naučena reakcija na nevtralen dražljaj ki sam ob sebi ne izzove takega pogajanja

2. Instrumentalno pogojevanje

- Instrumentalno vedenje je oblika učenja pri kateri se spremeni vrjetnost pojavljanja vedenja glede na posledice ki jih ima to vedenje za posameznika.
- Poteka z podkrepitvami in kaznovanjem (hrana in palica)

3. Modelno učenje

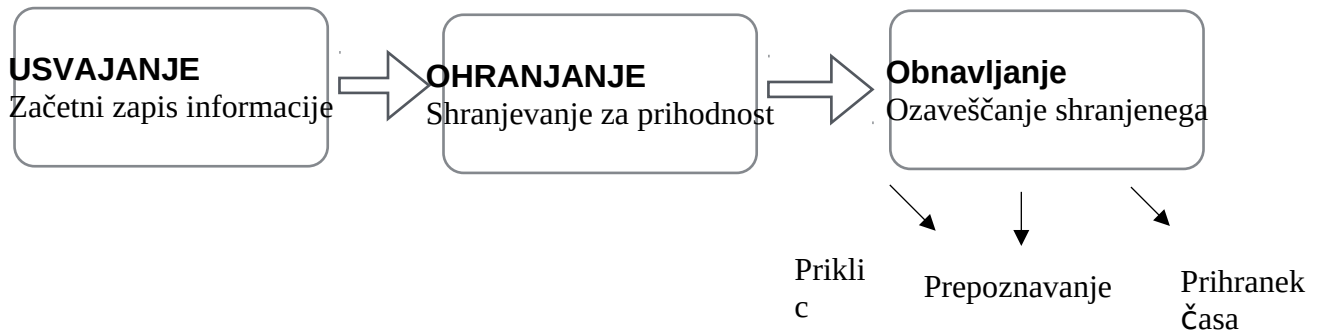
- Modelno učenje je učenje pri katerem se nekaj naučimo le z opazovanjem modela.
- Otroci + pretep lutke
- 4 elementi modelnega učenja:
 - Pozornost (nekdo te opazuje ali obratno)
 - Zapomnitev (shranjevanje v dolgotrajni spomin)
 - Izvajanje (ponavljanje naučenega)
 - Motivacija (pričakovanje posledic ipd.)

4. Besedno učenje

- Besedno učenje je učenje besedil ali drugih simbolov.
- Delimo na:
 - Besedno učenje nižje ravni
 - Pesmi, nepravilni glagoli.
 - Učenje na pamet brez spreminjanja
 - Besedno učenje višje ravni ali smiselno učenje
 - Snov si zapomnimo in jo povemo s svojimi besedami.
 - Znamo povezovati snovi med seboj

Spomin

- Pomnenje je proces usvajanja ohranjanja in obnavljanja informacij

1. Kako se informacija shrani v spomin

- Trenutni spomin
 - Kratek čas
 - 1-3s
 - Velik obseg
- Kratkotrajni spomin
 - 15 - 40s
 - 7 +/-2

- Dolgotrajni spomin
 - Neomejeno število informacij
 - Informacije morajo biti med seboj povezane
 - Lahko traja do konca življenja
 - Kako opravljamo postopke, besedila, ...

2. Količinske spremembe pri zapomnitvi gradiva

- Snov se po vsakem ponavljanju izgubi, zato da znanje spravimo v dolgotrajni spomin moramo snov ponavljati na:
 - Pet do deset min po koncu učenja
 - 24 ur po koncu učenja
 - En teden po koncu učenja
 - En mesec po koncu učenja
 - 6 mesecev po koncu učenja

3. Kakovostne spremembe pri zapomnitvi gradiva

- Prebrana zgodba, ki je tuja tvoji kulturi se hitro spremeni
- Spremenijo se naslednje stvari:
 - Pomen zgodbe (zaporedje dogodkov, dodajanje novega gradiva, spreminjanje pomena)
 - Čustva imajo vpliv na to kako si zapomnimo zgodbo (več pozitivnih vidikov je pri osebah, ki so bile dobre volje)
 - Skrajševanje zgodbe (izginejo podrobnosti, imena, števila)
 - Ostanejo podrobnosti, ki so bralca presenetile
 - Konvencionalnost (zgodba postaja vse bolj običajna, skladna z osebno kulturo)

4. Obnavljanje iz dolgotrajnega spomina

- Vsebine se v kratkoprajni spomin vrnejo prek pomenov, izrazimo jih v obliki besed, predstav
- Učinki preteklega učenja se izražajo v načinu priklicovanja snovi. Naprimer:
 - Snov lahko priključimo in jo povemo iz glave
 - Snov lahko pomešamo in jo prepoznamo ko nam jo kdo pove
 - Snovi ne prepoznamo, vendar se jo veliko lažje in hitreje naučimo

Kateri dejavniki vplivajo na kakovost učenja

- Delimo na notranje (psihološki in fiziološki) in zunanje (fizikalni in socialni)

Fiziološki dejavniki učenja

- Utrujenost, žeja, zobobol ← kratkotrajna telesna stanja
- Slabost, bolezen, slabovidnost ← dolgotrajna telesna stanja
- Prehranjevanje (anoreksija & bulimija)

Psihološki dejavniki učenja

- Umske in druge sposobnosti

- Učni stil
- Učna motivacija
- Čustva

Učenje in sposobnosti

- Raven splošne inteligentnosti ← Boljše sposobni učenci, lažje povežejo snov, se naučijo
- Različno sposobni ljudje boljši pri različnih predmetih

Učni stil

- Delimo na:
 - Kinsetetični
 - Vidni
 - Slušni
- Različnim čutilom damo prednost med učenjem, vendar pogosto prevladuje eden

Učna motivacija

- Tisti dejavniki, ki spodbujajo učenje, in določajo njegovo trajanje, kakovost in inenzivnost
- Notranja motivacija
 - Govorimo takrat kadar je že učenje samo po sebi dovoljšna nagrada in spodbuda, saj učenec ve, da bo potem nekaj znal in se počutil boljše.
- Zunanja motivacija:
 - Pohvale, ocene, kazni, nazivi, zmage

Učenje in čustva

- Na učenje vplivajo tudi čustva.
- Pozitivno razpoloženi smo najbolj učinkoviti, slabo razpoloženi pa se težko zberemo, in se hitro zamotimo.
- Lahko vplivajo močna čustva kot so ljubezen in jeza, ali pa čustva ki jih ustvarimo sami, npr. zaupanje vase in samospoštovanje.
- Lažje si zapomnimo tisto kar nas zanima.
- Gradivo ki nas razburi oz izzove neko možgansko reakcijo si tudi lažje zapomnimo

Fizikalni dejavniki učenja

- Vremenske razmere, osvetljenost, hrup, temperstura, urejenost, zračnost prostora.
- Pri roki naj bodo ustrezni pripomočki, osvetljeno z vsaj dvema svetili in papir in pisalo v kontrastni barvi.

Socialni dejavniki učenja

- Družina sooblikuje vrsto osebnostnih lastnosti, ki vplivajo na učno uspešnost:
 - Motivacija
 - Sposobnosti
 - Čustvena stabilnost
 - Osebnostna čvrstost
- Šola lahko tudi vpliva z svojim okoljem in načinom predstavitve snovi
- Širše družbeno okolje vpliva z odnosom do znanja

Strategije učenja

- Zaporedje ali kombinacija v cilj usmerjenih učnih dejavnosti, ki jih učenec uporablja na svojo pobudo in spreminja glede na zahteve situacije.

1. Načrtovanje učenja

- Koliko časa potrebujem za učenje te snovi da pridobim želeno oceno?
- Kaj že vem?
- Kako se bom učil, da bo učenje učinkovito
- Katero gradivo potrebujemo
- Ali bomo zmogli sami ali potrebujemo pomoč
- Ali nas snov zanima?

2. Spremljanje učenja

- Ali smo dobro osredotočeni na nalogo ali nas kaj moti?
- Na učinkovitost učenja, če nismo učinkoviti to spremenimo

3. Vrednotenje in uravnavanje učenja

- Kakovost našega dosežka
- Ali so bile strategije učenja uspešne
- Kaj je vplivalo na uspešnost našega učenja
- Pri katerem tipu nalog nismo bili uspešni?

4. Elaboracija

- Povezovanje že obstoječe snovi z novim znanjem
- Išči podobnosti
- Nove pojme ponazorimo
- Postavljamo vprašanja iz snovi
- Povzemite snov s svojimi besedami

5. Organiziranje

- Urejanje snovi v logično strukturo
- Poglejmo kazalo in razumimo strukturo snovi
- Iščimo bistvo

6. Ponavljanje

- Pomembno za zapornitev besedil.
- S ponavljanjem ohranjamo informacijo v kratkotrajnem spominu
- Podčrtujemo ključne besede
- Uporabljamo mnemoniko (tehnika s katero snov organiziramo tako, da si jo lažje zapomnimo)